

কৃষক বাইজলৈ গোহাৰি

আমাৰ এই 'ঘৰে - পথাৰে' পত্ৰিকাখনৰ গ্ৰাহকভুক্ত হবলৈ অথবা নবীকৰণ কৰিবলৈ বছেৰেকীয়া বৰঙণি ১০.০০ (দহ) টকা মনি অৰ্ডাৰযোগে তলৰ ঠিকনাত পঠাই যেন।

সম্পাদক

'ঘৰে-পথাৰে'

সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালকালয়

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

ঘৰে-পথাৰে

পষেকীয়া কৃষি পত্ৰিকা

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

এই সংখ্যাত আছে -

বিষয়	পৃষ্ঠা
□ মটুৰ মাহৰ খেতি কৰি ২	
□ বানবিধস্ত অঞ্চলত তৈলবীজ .. ২	
□ উপযুক্ত শস্য পৰিচৰ্যাৰে আলুৰ ২	
□ আমাৰ একাষাৰ ৩	
□ মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম ৩	
□ উদ্যান শস্য ৪	

□ ৪৩ তম বছৰ □ সংখ্যা ১৬ □ ১৬ আগষ্ট - ২০২২ □ ১-১৫ ভাদ, ১৯৪৪ শক □ মূল্য - ১.০০ টকা GHARE - PATHARE PMG - 19 of 2005 - 06

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সামূহিক বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়ৰ সোণালী জয়ন্তী বৰ্ষৰ শুভাৰম্ভণি

যোৱা ৮ আগষ্ট তাৰিখে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সামূহিক বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়ৰ সোণালী জয়ন্তী বৰ্ষৰ শুভাৰম্ভণি উপলক্ষে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ড° মাধৱ চন্দ্ৰ দাস সৌৰভৰণী প্ৰেক্ষাগৃহত এক অনুষ্ঠানৰ

নিত্যনতুন চিন্তা আৰু উদ্ভাৱনৰ জৰিয়তে আগবাঢ়িব লাগিব। ইয়াৰ বাবে সময়োচিত কাউন্সেলিং তথা পাঠ্যক্রমৰ জৰিয়তে ই ভেণ্ট মেনেজমেণ্টৰ দিশেৰেও পৰ্যালোচনা কৰাটো সময়ৰ আহ্বান হিচাবে বিবেচিত

ওচৰলৈ যোৱালৈকে দিশবোৰতো গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হৈছে। সেয়ে নিজাকৈ উৎপাদিত সামগ্ৰী নিজা বৰীয়াকৈ শ্ৰেণীত বিক্ৰী কৰিবলৈ লোৱা প্ৰয়াসৰ অংশ হিচাবে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়েও নিজা শ্ৰেণীত বিক্ৰী

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সামূহিক বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়ৰ সোণালী জয়ন্তী বৰ্ষৰ শুভাৰম্ভণি অনুষ্ঠানৰ বস্তু প্ৰজ্জ্বলন কৰা অৱস্থাত অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য ড° বিদ্যুৎ চন্দ্ৰন ডেকা প্ৰমুখ্যে অন্যান্য বিশিষ্ট ব্যক্তিসকল

আয়োজন কৰা হয়। অনুষ্ঠানত মুখ্য অতিথি হিচাবে অংশ গ্ৰহণ কৰি অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য ড° বিদ্যুৎ চন্দ্ৰন ডেকাই কয় যে খাদ্য, পৰিপুষ্টিৰ দিশত সময়ৰ সৈতে সামঞ্জস্য ৰাখি

হৈছে বুলি ব্যক্ত কৰে। উপাচার্য গৰাকীয়ে লগতে কয় যে নিৰ্দিষ্ট আয়োগেও কৃষি আধুনিককৰণৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে। উৎপাদিত সামগ্ৰী যথোচিতভাৱে গ্ৰাহকৰ

বাবে সাজু হৈছে। সামূহিক বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়েও আমাৰ ঘৰুৱাভাৱে লাগতিয়াল সামগ্ৰী উদ্ভাৱন আৰু উৎপাদনৰ জৰিয়তে বিক্ৰীৰ দিশত

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমত চাওক)

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত বৃক্ষৰোপণ কাৰ্যসূচী সম্পন্ন

“গছ অবিহনে পৃথিৱীক কোনেও বাচাব নোৱাৰে। বিশ্বই আজি প্ৰকৃতিক দাস হিচাবে ব্যৱহাৰ কৰাৰ ফলত জলবায়ুৰ পৰিবৰ্তন হৈছে। সেইকথা কভিডকালে বিশ্ববাসীক সোঁৱৰাই দিছে। আমাৰ ভুলতে নতুন প্ৰজন্মও জলবায়ু পৰিবৰ্তনৰ ভুক্তভোগী হৈছে।” দেশৰ অৰণ্য মানৱ খ্যাতি যাদৱ পালেও যোৱা

৯ আগষ্ট তাৰিখে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত গছপুলি ৰোপণ কাৰ্যসূচীৰ শুভাৰম্ভণি কৰি এই মত ব্যক্ত কৰে। আজাদী কা অমৃত মহোৎসৱৰ লগতে মুখ্যমন্ত্ৰীৰ প্ৰতিষ্ঠানিক গছপুলি ৰোপণ কাৰ্যসূচীৰ লগত সংগতি ৰাখি আয়োজন কৰা এই অনুষ্ঠানত পদ্মশ্ৰী বঁটাৰূপক গৰাকীয়ে লগতে কয় যে “ধৰিত্ৰি আইৰ এতিয়া

পানীলগা জ্বৰহে হৈছে। যেতিয়া সম্পূৰ্ণ জ্বৰ হ'ব আমি পৃথিৱীৰ পৰা বিদায় মাগিব লাগিব। ৭৮০ কোটি মানুহে পৃথিৱী ভাল পাবলৈ শিকক বুলি উল্লেখ কৰি কয় যে প্ৰকৃতিক ভাল পোৱা জনে বিশ্বক ভাল পাব পাৰে আৰু সেয়ে প্ৰকৃতিৰ কথা শিকোৱাটো মোৰ দায়িত্ব বুলি ধৰিছে। ধুনীয়া অসম সংৰক্ষিত কৰিব নোৱাৰাটো দুৰ্ভাগ্য। সেয়ে শুদ্ধ চিন্তা-চৰ্চা কৰি খাদ্যত গুৰুত্ব দিব লাগিব আৰু অগেণিক খুৰাই মগজুক বিকাশ কৰি ভাৰতৰ কামত লগাব লাগিব। তাৰ সলনি কংক্ৰিটৰ ফৰেষ্টত

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৪ কলমত চাওক)

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অন্তৰ্গত বিভিন্ন কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰত ‘মুখ্যমন্ত্ৰীৰ প্ৰতিষ্ঠানিক বৃক্ষৰোপণ কাৰ্যসূচী’ৰ লগত সংগতি ৰাখি আয়োজন কৰা বৃক্ষৰোপণ কাৰ্যসূচী সম্পন্ন

কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ, যোৰহাট : অসমৰ মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰী ড° হিমন্ত বিশ্ব শৰ্মাৰ আহ্বানৰ প্ৰতি সহায়ী জনাই ‘মুখ্যমন্ত্ৰীৰ প্ৰতিষ্ঠানিক বৃক্ষৰোপণ কাৰ্যসূচী’ৰ লগত সংগতি ৰাখি যোৱা ২৮ জুলাই তাৰিখে কলিয়াপানীস্থিত যোৰহাট কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ চৌহদত এক বৃক্ষ ৰোপণ কাৰ্যসূচীৰ আয়োজন কৰা হয়। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° প্ৰসন্ন কুমাৰ পাঠকে শুভাৰম্ভণি কৰা এই কাৰ্যসূচীত তিতাবৰ আঞ্চলিক কৃষি গৱেষণা কেন্দ্ৰৰ মুখ্য বিজ্ঞানী ড° সঞ্জয় কুমাৰ চেতিয়া, টিয়ক ৰাজহ চক্ৰৰ চক্ৰ বিষয়াসৌভিক ভূঞা আৰু টিয়ক টাউন কমিটিৰ সভাপতি লাকী গগৈ উপস্থিত থাকে। কেন্দ্ৰটোৰ মুখ্য বিজ্ঞানী ড° সঞ্জয় বৰঠাকুৰৰ লগতে সমূহ বিষয়া কৰ্মচাৰী উপস্থিত থকা অনুষ্ঠানটোত মেঘা চীডলেছ, মেঘা মেজেষ্টা, মেঘা ওৰাণ্ডা, মেঘা সুপ্ৰিম নামৰ উন্নত জাতৰ মধুৰীৰ পুলি ৰোপণ কৰা হয়।

কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ, খেমাৰ্জি : যোৱা ১৫ জুলাইৰ পৰা অসম চৰকাৰৰ বিজ্ঞান, প্ৰযুক্তি আৰু জলবায়ু পৰিবৰ্তন বিভাগৰ দ্বাৰা ৰাজ্যজুৰি আৰম্ভ কৰা ‘মুখ্যমন্ত্ৰীৰ প্ৰতিষ্ঠানিক বৃক্ষৰোপণ কাৰ্যসূচী’ৰ অধীনত চিমেচ চাপৰিষ্টিত খেমাৰ্জি কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ চৌহদত গছপুলি ৰোপণ কৰা হয়। যোৱা ২৮ জুলাইৰ পৰা তিনিদিনীয়া কাৰ্যসূচীৰে আৰম্ভ কৰা এই কাৰ্যসূচীত কেন্দ্ৰটোৰ চৌহদত চাৰিটা জাতৰ মধুৰীআম, পাঁচটা জাতৰ লিচু আৰু এটা আমপুলি ৰোপণ কৰা হয়। কেন্দ্ৰটোৰ জ্যেষ্ঠ বিজ্ঞানী তথা মুৰব্বী ড° গুঞ্জন গগৈয়ে গছপুলি ৰোপণ কাৰ্যসূচীৰ শুভাৰম্ভণি কৰে। অধিক সেউজ আৱৰণেৰে প্ৰতিষ্ঠানিক চৌহদৰ সৌন্দৰ্য বৃদ্ধি কৰাৰ উদ্দেশ্যে আৰম্ভ কৰা এই কাৰ্যসূচীত উপস্থিত থাকে চিমেচ চাপৰি মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ শচীন দলে, অধ্যাপক অতুল দলে, ত্ৰৈলোক্য ফুকন, উদ্যমী কৃষক দেৱজিৎ চাংমাই, ভবেন হালৈ, ভূৱন পেগুৰ লগতে কেন্দ্ৰটোৰ বিশেষজ্ঞ আৰু বিষয়া কৰ্মচাৰীসকল।

কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ, শোণিতপুৰ : যোৱা

২৮ জুলাইত ‘মুখ্যমন্ত্ৰীৰ প্ৰতিষ্ঠানিক বৃক্ষৰোপণ কাৰ্যসূচী’ৰ অধীনত কেন্দ্ৰটোৰ চৌহদত বৃক্ষৰোপণ কাৰ্যসূচী উদ্বোধন কৰা হয়। শোণিতপুৰ জিলাৰ কৃষি সঞ্চালক দিলীপ গায়নে কেন্দ্ৰটোৰ চৌহদত জনপ্ৰিয় তেজপুৰ লিচুৰ বোম্বাইয়া জাতৰ এটা লিচুৰ পুলি ৰোপণ কৰি কাৰ্যসূচীৰ শুভাৰম্ভ কৰা হয়। কেন্দ্ৰটোৰ ভাৰপ্রাপ্ত মুৰব্বী অংগনা শৰ্মাৰ তত্ত্বাৱধানত আয়োজন কৰা এই অনুষ্ঠানত কৃষি বিষয়া ঋতুৰাজ দেৱ, পঞ্চমিকা দত্ত, ড° মৃদুপৰন ডেকাৰ লগতে কৃষি অভিযন্তা ড° ৰোহিত নামদে আৰু কেন্দ্ৰটোৰ সমূহ বিজ্ঞানী, বিষয়া, কৰ্মচাৰীয়ে অংশ গ্ৰহণ কৰে। চি এম আই পি পি কেন্দ্ৰটোৰ সমন্বয়ক তথা মীন বিজ্ঞানৰ বিশেষজ্ঞ ড° ৰঞ্জিত বৰদলৈয়ে আঁত ধৰা অনুষ্ঠানটোত উপস্থিত বিশিষ্ট ব্যক্তিসকলে জনপ্ৰিয় লিচুকে ধৰি বিভিন্ন থলুৱা ফলৰ ৯৯টা পুলি ৰোপণ কৰে।

কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ, বৰপেটা : অসমৰ মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰীৰ প্ৰতিষ্ঠানিক বৃক্ষৰোপণ কাৰ্যসূচীৰ প্ৰতি সহায়ী জনাই বৰপেটা কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰটো যোৱা ২৮ জুলাই তাৰিখে কেন্দ্ৰটোৰ জ্যেষ্ঠ বিজ্ঞানী তথা মুৰব্বী ড° অৰূপ কুমাৰ ডেকাৰ পৃষ্ঠপোষকতাত বৃক্ষৰোপণ কাৰ্যসূচীৰ শুভাৰম্ভ কৰা হয়। উক্ত কাৰ্যসূচীত কেন্দ্ৰটোৰ সকলো বিজ্ঞানী, কৰ্মচাৰীয়ে অংশ গ্ৰহণ কৰে আৰু প্ৰত্যেকে এজোপাকৈ আমৰ উন্নত জাত ‘অম্ৰাপলী’ৰ পুলি ৰোপণ কৰে।

কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ, নগাঁও : অসম চৰকাৰৰ বিজ্ঞান, প্ৰযুক্তি আৰু জলবায়ু পৰিবৰ্তন বিভাগৰ দ্বাৰা ৰাজ্যজুৰি আৰম্ভ কৰা ‘মুখ্যমন্ত্ৰীৰ প্ৰতিষ্ঠানিক বৃক্ষৰোপণ কাৰ্যসূচী’ৰ লগত সংগতি ৰাখি নগাঁওৰ শিমলুগুৰি কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ চৌহদত বৃক্ষ ৰোপণ কাৰ্যসূচীৰ আয়োজন কৰা হয়। অধিক সেউজ আৱৰণেৰে প্ৰতিষ্ঠানিক চৌহদৰ সৌন্দৰ্য বৃদ্ধি কৰাৰ উদ্দেশ্যেৰে আৰম্ভ কৰা এই কাৰ্যসূচী এক বৃহৎ পৰিসৰত অনুষ্ঠিত কৰা হয়। কেন্দ্ৰটোৰ জ্যেষ্ঠ বিজ্ঞানী তথা মুৰব্বী ড° নিৰঞ্জন ডেকাই এটি থলুৱা প্ৰজাতিৰ আমপুলি ৰোপণ কৰি কাৰ্যসূচীৰ শুভাৰম্ভ

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমত চাওক)

মচুৰ মাহৰ খেতি কৰি লাভৱান হওঁক

ধান অসমৰ প্ৰধান খাদ্য শস্য যদিও খাদ্য তালিকাত মাহজাতীয় শস্যৰ প্ৰয়োজনীয়তা অতি বেছি কাৰণ মাহজাতীয় শস্যই আমাৰ শৰীৰৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় প্ৰাণিক যোগান ধৰে। আমাৰ ৰাজ্যত ৰবি বতৰত কৰা মাহজাতীয় শস্যসমূহৰ ভিতৰত মচুৰ মাহ অন্যতম। এনেয়ে অসমত মাহজাতীয় শস্যৰ প্ৰসাৰতা যথেষ্ট কম দেখা যায়। তাৰোপৰি যিখিনি কৃষি ভূমিত মাহজাতীয় শস্যৰ খেতি কৰা হয় সেইখিনিৰো উৎপাদন কম। অসমত মাহজাতীয় শস্যৰ উৎপাদন স্থবিৰ হোৱাৰ অন্যতম কাৰণ হৈছে ইয়াৰ মাটি অল্পযুক্ত। সেইবাবে অসমৰ মাটি মাহজাতীয় শস্যৰ বাবে উপযুক্ত নহয়। তদুপৰি বীজৰ বাবে চুবুৰীয়া ৰাজ্যৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিবলগীয়া হোৱাৰ বাবে কৃষক ৰাইজক সময়মতে বীজৰ যোগান ধৰিব পৰা নাযায়। বাৰিষা বতৰ পলমকৈ

শেষ হোৱাৰ বাবে মাহজাতীয় শস্য সিঁচিব পৰাকৈ মাটিৰ অনুকূলতাত বাধাৰ সৃষ্টি হয়। মচুৰ মাহৰ লগতে অন্যান্য মাহজাতীয় শস্যৰ খেতিৰ লগত বিভিন্ন সমস্যা জড়িত হৈ থাকিলেও বিজ্ঞানসন্মতভাৱে মচুৰ মাহৰ খেতি কৰি উৎপাদন বঢ়োৱাৰ যথেষ্ট থল থকা দেখা যায়। অসমত ভদীয়া বানৰ ক্ষয়-ক্ষতি পূৰণ কৰিবলৈ ৰবিশস্যৰ এক সুনিৰ্দিষ্ট আঁচনিৰ প্ৰয়োজন হ'ব। সেয়েহে ৰবিশস্য হিচাপে মচুৰ মাহৰ খেতি কৰি এনে ক্ষয়-ক্ষতি পূৰণ কৰিব পৰা যায়।

মাটি নিৰ্বাচন : প্ৰায় সকলো ধৰণৰ মাটিতে মচুৰ মাহৰ খেতি কৰিব পৰা যায় যদিও সহজতে পানী ওলাই যাব পৰা পলসুৱা বা অধিক পলসুৱা মাটি নিৰ্বাচন কৰিব লাগে। অধিক অল্পযুক্ত মাটি মচুৰ মাহৰ বাবে উপযুক্ত নহয়। সেয়েহে মাটিৰ অল্পতা উপযুক্ত পৰিমাণলৈ (৬.০)

আনিবৰ বাবে গুটি সিঁচাৰ ১৫ দিনৰ আগেয়ে মাটিডৰাত চূণ প্ৰয়োগৰ ব্যৱস্থা কৰিলে অধিক সুফল পোৱা যায়।

মূল পথাৰ প্ৰস্তুতি : মচুৰ মাহৰ খেতি কৰিবৰ বাবে মাটিডৰা ৩-৪ বাৰ হালবাই মৈয়াই সমান কৰি ল'ব লাগে। এনেকৈ মাটি প্ৰস্তুত কৰিলে গুটি সিঁচাৰ বাবে উপযোগী হৈ পাবে। অৱশ্যে যিবোৰ মাটিত শালিধান কটাৰ ২০-২৫ দিন আগতে অৰ্থাৎ মাটিডৰাত জীপ থাকোতে মচুৰ মাহৰ গুটি সিঁচি দিয়ে, সেইবাবে মাটিত হাল-কোৰ মৰাৰ কষ্টৰ পৰা খেতিয়কসকলে বেহাই পায়।

বীজ সিঁচাৰ সময় : মচুৰ মাহৰ বাবে বীজ সিঁচাৰ উপযুক্ত সময় হৈছে অক্টোবৰ মাহৰ মাজভাগৰ পৰা নবেম্বৰ মাহৰ মাজ ভাগলৈ। অৰ্থাৎ কাতি মাহেই বীজ সিঁচাৰ বাবে উপযুক্ত সময়। মচুৰ মাহৰ বাবে সময়মতে বীজ সিঁচাতো

অতি প্ৰয়োজনীয় কথা। অন্যথাই উৎপাদন আশা কৰা মতে পোৱা নাযায়।

জাত নিৰ্বাচন : মচুৰ মাহৰ খেতি কৰিবৰ বাবে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে অনুমোদন জনোৱা জাত কেইবিধ হৈছে - ১) এইচ ইউ এল-৫৭; ২) অসম মচুৰ-১ আৰু ৩) অসম মচুৰ-২। মচুৰ মাহ সিঁচিবৰ বাবে হেষ্টিৰে প্ৰতি ৩০ কিঃগ্ৰাঃ বা বিয়াই প্ৰতি ৪ কিঃগ্ৰাঃ বীজৰ প্ৰয়োজন হয়। মচুৰ মাহৰ বাবে দুটা শাৰীৰ মাজত ২৫ ছেঃ মিঃ আৰু দুজোপা গছৰ মাজত ৫-৭ ছেঃমিঃ ব্যৱধান ৰাখিব লাগে।

সাৰ প্ৰয়োগ : শস্যৰ পৰিপুষ্টি সাধনৰ বাবে জৈৱিক আৰু ৰাসায়নিক দুয়োবিধ সাৰেই প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। জৈৱিক সাৰে মাটিৰ উৰ্বৰতা আৰু ইয়াৰ প্ৰয়োজনীয় গুণাগুণ অটুত ৰখাৰ উপৰিও মাটিৰ পানী ধৰি ৰাখিব পৰা ক্ষমতা বঢ়ায়। সেয়েহে মাটি প্ৰস্তুতিৰ সময়তে বিয়াই প্ৰতি পৰ্যাপ্ত পৰিমাণে গোবৰ বা পচন সাৰ পথাৰত

প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। ৰাসায়নিক সাৰৰ ক্ষেত্ৰত বিয়াই প্ৰতি ৪.৫ কিঃগ্ৰাঃ ইউৰীয়া আৰু ৩০ কিঃগ্ৰাঃ একক চূপাৰ ফচফেট সাৰ শেষৰ বাৰ হাল বোৱাৰ সময়ত মাটিত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

বন-বাত নিয়ন্ত্ৰণ : মচুৰ মাহৰ গুটি সিঁচাৰ ২০-২৫ দিনৰ পিছত এবাৰ বন-বাত নিৰ্বাণ কৰি দিব লাগে। সময়মতে বন-বাত নিৰ্বাণ কৰি দিলে মচুৰ মাহৰ উৎপাদন যথেষ্ট পৰিমাণে বাঢ়ে।

পানী যোগান : আমাৰ ৰাজ্যত সাধাৰণতে জলসিঞ্চনৰ সুবিধা নথকা ঠাইতহে মচুৰ মাহৰ খেতি কৰা দেখা যায়। মচুৰ মাহৰ শিপা গভীৰলৈ সোমাই থাকে বাবে প্ৰথম অৱস্থাত পানী যোগানৰ ব্যৱস্থা নকৰিলেও হয়। মাটিত থকা জীপকণেই যথেষ্ট। যিবোৰ ঠাইত জলসিঞ্চনৰ সুবিধা আছে সেইবোৰ ঠাইত প্ৰয়োজন অনুযায়ী গুটি লগাৰ সময়ত পাতলকৈ এবাৰ জলসিঞ্চন কৰিব পাৰিলে সুফল পোৱা যায়।

ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ
ম'বাইল : ৯৪৩৫২-৯৩০৫৭

বানবিধস্ত অঞ্চলত তৈলবীজ শস্য হিচাপে সৰিয়হৰ খেতি

অসমত শীতকালীন বা ৰবিশস্যৰ বতৰত কৰা বিভিন্ন তৈলবীজ শস্যৰ ভিতৰত সৰিয়হ প্ৰধান। এইবিধ খেতি অসমৰ সকলো জিলাতে কৰা হয়। সৰিয়হৰ বাবে পাতল বালিচহীয়া মাটিৰ প্ৰয়োজন। নৈৰ পলসুৱা যথেষ্ট পৰিমাণে জৈৱিক পদাৰ্থ থকা, পানী ধৰি ৰাখিব পৰা মাটি সৰিয়হ খেতিৰ বাবে উপযোগী। অসমৰ জলবায়ু আৰু মাটি সৰিয়হ খেতিৰ অনুকূল।

এইবিধ শস্যৰ বাবে খেতি মাটি প্ৰস্তুত কৰোতে এই কথা মন কৰিবলগীয়া যে ইয়াৰ বীজবোৰ সৰু হোৱা বাবে মাটিডৰা প্ৰস্তুত কৰোতে খুব মিহি হ'ব লাগে। ইয়াৰ বাবে ৩-৪ বাৰ ভালদৰে হালবাই মাটিডৰা মিহি কৰিব লাগে। মাটি প্ৰস্তুত কৰা সময়তে যথেষ্ট পৰিমাণে পচনসাৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

শস্যৰ উৎপাদন বৃদ্ধি কৰিবলৈ

হ'লে উন্নত জাত নিৰ্বাচন কৰি তাৰ বীজ নিৰ্ভৰযোগ্য প্ৰতিষ্ঠানৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰি লোৱা প্ৰয়োজন। অসমৰ বাবে অনুমোদিত সৰিয়হৰ উন্নত জাতসমূহৰ ভিতৰত টি এচ-৩৬, টি এচ-৩৮, টি এচ-৪৬ আদিয়ে প্ৰধান। এই জাতসমূহ ৯০-৯৫ দিনৰ ভিতৰত চপাব পৰা যায় আৰু এই জাতবোৰৰ গড় উৎপাদন হেষ্টিৰে প্ৰতি ১০-১২ কুইণ্টল।

সৰিয়হৰ বাবে কাতি মাহ (অক্টোবৰৰ মাজভাগৰ পৰা নবেম্বৰৰ মাজভাগলৈ) বীজ সিঁচাৰ উপযুক্ত সময়। পলমকৈ সিঁচিলে মোৰা পোকৰ আক্ৰমণৰ আশংকা থাকে। সৰিয়হৰ বীজ সাধাৰণতে সিঁচা পদ্ধতিত কৰা হয় যদিও শাৰীৰ প্ৰণালীত শাৰীৰ মাজৰ ব্যৱধান ৩০ ছেঃমিঃ ৰাখি কৰিব পাৰিলে ভাল হয়। হেষ্টিৰে প্ৰতি ১০ কিঃগ্ৰাঃ বীজৰ প্ৰয়োজন হয়। ভাল অংকুৰণ ক্ষমতা সম্পন্ন বীজ

হ'লে বীজৰ পৰিমাণ বিয়াই প্ৰতি ১ কিঃগ্ৰাঃ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। সৰিয়হ খেতিত হ'ব পৰা বিভিন্ন ৰোগৰ পৰা আগতীয়াকৈ হাত সাৰিবলৈ হ'লে বীজ সিঁচাৰ আগতে বীজখিনি শোধন কৰি লোৱা দৰকাৰ। সৰিয়হৰ বীজ সাধাৰণতে এপ্ৰন বা 'মেটালান্সিল' ঔষধৰ দ্বাৰা প্ৰতি কিঃগ্ৰাঃ বীজত ৬ গ্ৰাম হাৰত শোধন কৰিব লাগে।

সৰিয়হ খেতিত সাৰ প্ৰয়োগ আন এটি উল্লেখযোগ্য দিশ। মাটি প্ৰস্তুত কৰাৰ সময়ত বিয়াই প্ৰতি ৩-৪ কুইণ্টল গোবৰ বা পচন সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। ইয়াৰ উপৰিও বীজ সিঁচাৰ আগে আগে ৰাসায়নিক সাৰখিনি ভালদৰে মিহলাই দিব লাগে। ৰাসায়নিক সাৰৰ পৰিমাণ এনে ধৰণৰ - বিয়াই প্ৰতি ইউৰীয়া ১৮ কিঃগ্ৰাঃ, একক চূপাৰ ফচফেট ২৭ কিঃগ্ৰাঃ আৰু মিউৰেট অৱ পটাছ ৬ কিঃগ্ৰাঃ। ইয়াৰ লগতে বিয়াই প্ৰতি ১ কিঃগ্ৰাঃ সুৰগা (বৰাক্স) প্ৰয়োগ কৰিলে উৎপাদন বৃদ্ধি হোৱাৰ লগতে সৰিয়হৰ দানাবোৰ পূৰ্ণ হয়।

সৰিয়হৰ বীজ সিঁচাৰ সময়ত পথাৰত জীপ থকাতো প্ৰয়োজনীয় কথা। মাটি জীপাল হ'লেহে বীজৰ অংকুৰণ আৰু

তাৰ পাছত গছৰ শ্ৰীবৃদ্ধি ভাল হয়। সেয়েহে সৰিয়হৰ বীজ সময়মতে সিঁচিব লাগে। এনে কৰিলে সেই সময়ত মাটিত থকা অৱশিষ্ট পানীৰ পৰিমাণে মাটি জীপাল কৰি ৰাখে, ফলত বীজ সিঁচাৰ আগত পানী যোগানৰ ব্যৱস্থা নকৰিলেও হয়। যিকি নহওক, সৰিয়হৰ ৫০ শতাংশ ফুল ধৰাৰ সময়ত বা ছেই ধৰাৰ আগে আগে এবাৰ ৬ ছেঃমিঃ জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা কৰিলে উৎপাদন ভাল হয়।

সৰিয়হৰ খেতিত বন-বাতৰ উপদ্ৰৱ কম বাবে সাধাৰণতে নিৰণিৰ প্ৰয়োজন খুব বেছিনহয়। ইয়াৰ বাবে অৱশ্যে মাটিডৰা প্ৰস্তুত কৰাৰ সময়ত মন কৰিব লাগে যাতে ই বন-বাত, ঘাঁহ আদিৰ পৰা মুক্ত হয় আৰু মিহি হয়। প্ৰয়োজন সাপেক্ষে বীজ সিঁচাৰ ১৫-২০ দিন পাছত অধিক ঘনত্বৰ সৰিয়হ পুলিবিলাক পাতলাই দিব পাৰিলে উৎপাদন বৃদ্ধিত সহায়ক হয়।

সৰিয়হ খেতিৰ প্ৰধান ৰোগ হ'ল অলটাৰনেৰিয়া ব্লাইট আৰু হোৱাইট ৰাষ্ট। এই দুবিধ ৰোগৰ প্ৰতিকাৰ হিচাপে মেনক'জৰ ঔষধ ২ গ্ৰাম প্ৰতি লিটাৰ পানীত মিহলাই ১০-১৫ দিনৰ অন্তৰালত

৩-৪ বাৰ মান স্প্ৰে কৰিব লাগে। সৰিয়হ খেতিত মোৰা পোক আৰু ফ্লাই নামৰ দুই পোকে অনিষ্টকৰিব পাৰে। এই দুবিধ পোক নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে ক্লৰ'পাইৰিফচ্ ১ মিঃলিঃ প্ৰতি লিটাৰ পানীত মিহলাই অথবা মালথিয়ন ২ মিঃলিঃ প্ৰতি লিটাৰ পানীত মিহলাই স্প্ৰে কৰিব লাগে।

সৰিয়হ খেতি চপোৱাৰ বাবে উপযুক্ত হয় যেতিয়া ৭০-৮০ শতাংশ ছেই হালধীয়া হয়। সাধাৰণতে গোটেই গা-গছজোপা উভালি বা কাঁচিৰে কাটি সৰিয়হ চপোৱা হয়। সৰিয়হ চপোৱাত পলম কৰিলে ইয়াত থকা তৈলৰ পৰিমাণৰ তাৰতম্য ঘটে। সৰিয়হৰ গুটিবোৰ সৰি যোৱাৰ পৰা ৰোধ কৰিবলৈ সৰিয়হ চপোৱা কামটো ৰাতিপুৱাৰ ভাগত কৰিব লাগে। চপোৱাৰ পাছত গছবোৰ ৩-৪ দিনলৈ ৰ'দত ভালদৰে শুকুৱাই ল'ব লাগে। মৰণামৰা চোতালত গছবোৰ পাতলকৈ সিঁচি কৰি শুকুৱাব লাগে। গুটিবোৰ পৃথক কৰাৰ পাছত ৰ'দত ভালদৰে শুকুৱাই মজুত কৰি ৰাখিব লাগে।

ড° কল্যাণ পাঠক
ম'বাইল : ৯৪৩৫২-৩৫৩৯৪

উপযুক্ত শস্য পৰিচৰ্যাৰে আলুৰ উৎপাদন বৃদ্ধি

আলুখেতিৰ অধিক উৎপাদনৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় মূল উপাদান হ'ল উন্নত মানদণ্ডৰ নিৰোগী বীজ। উচ্চ উৎপাদনক্ষম ভাল বীজৰ ব্যৱহাৰে আলুখেতিডৰাৰ উৎপাদন যথেষ্ট বঢ়াব পাৰে। ইতিমধ্যে আমাৰ কৃষকসকলে পথাৰত আলু ৰোপণ কৰিলেই আৰু কোনো কোনো ঠাইত

শস্যডৰাৰ শ্ৰীবৃদ্ধিও হৈছে। এনে অৱস্থাত নিখুঁট পৰিচৰ্যাৰে শস্যডৰা লালন-পালন কৰি আলুৰ উৎপাদন বৃদ্ধি কৰাৰ যথেষ্ট থল আছে।

আলুৰ বীজ ৰোপণ কৰাৰ পৰা ২৫-৩০ দিনৰ ভিতৰত প্ৰথম কাম হ'ব ইউৰীয়া সাৰ প্ৰয়োগ আৰু মাটি চপোৱা।

আমাৰ দিহামতে বৰফুণ নিৰ্ভৰশীল খেতিত বিয়াই প্ৰতি ১৯ কিঃগ্ৰাঃ ইউৰীয়া সাৰ দুভাগত বিভক্ত কৰি ৯.৫ কিঃগ্ৰাঃ শেষৰবাৰ মাটি চহ কৰাৰ সময়ত আৰু বাকী ৯.৫ কিঃগ্ৰাঃ বীজ ৰোপণ কৰাৰ ২৫-৩০ দিনৰ ভিতৰত গছৰ গুৰিৰ দুয়োফালে ছটিয়াই ভালদৰে মাটি চপাই ভেটি কৰিব লাগে। জলসিঞ্চন কৰা আলু খেতিত এই সাৰৰ মাত্ৰা দুগুণ হয়। অৰ্থাৎ প্ৰথমবাৰ ১৯ কিঃগ্ৰাঃ আৰু মাটি চপোৱাৰ সময়ত বাকী ১৯ কিঃগ্ৰাঃ ইউৰীয়া সাৰ প্ৰয়োগ কৰা প্ৰয়োজন। জলসিঞ্চন কৰা খেতিত মাটি চপোৱা কাৰ্যৰ ঠিক ৪-৫

দিনৰ পাছত সীৰলু পদ্ধতিৰে জলসিঞ্চন কৰিব লাগে। এনে কৰিলে আলুগছৰ পমধৰা কাৰ্য ভাল হয়। ভালদৰে যথেষ্ট সংখ্যক পম ধৰিলে আলুৰ উৎপাদন বৃদ্ধি হোৱাত সহায় হয়। মাটি চপোৱা কাৰ্য সঠিক সময়ত কৰিব পাৰিলে আলুতলিত থকা বিভিন্ন অপতৃণ নিয়ন্ত্ৰণৰ উপৰিও মাটিৰ তলত আলু বাঢ়িবৰ বাবে সুবিধা কৰা হয়। ৰঙা পকুৱা নাইবা উইপোক থকা ঠাইত এই সময়তে সীৰলুবিলাকত থাইয়ামেথোক্সাম ২৫ ডল্লিউ জি দৰৰ হেষ্টিৰে প্ৰতি ২৬ গ্ৰাম প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। ইয়াৰ পাছত গছবিলাকৰ শ্ৰীবৃদ্ধি

হ'ব আৰু এই সময়ত পথাৰডৰা নিৰীক্ষণ কৰি থকাতো দৰকাৰ। প্ৰায় ২৫ ডিচেম্বৰ মানৰ পৰা লাহে লাহে শীতৰ প্ৰভাৱ বেছি হোৱাৰ সময়ত আৰু ঘন কুঁৱলী আৰু মেঘাচ্ছন্ন আকাশ থকা দিনবিলাকত আলুগছত পাত পঁচা বা ব্লাইট নামৰ ৰোগৰ আবিৰ্ভাৱ হয়। এই ভেঁকুৰজনিত ৰোগ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে যথেষ্ট সতৰ্কতা ল'ব লাগে। লেট্ৰাইট ৰোগৰ লক্ষণ দেখাৰ আগতেই শস্যডৰাত এবাৰ কপাৰ অক্সিক্লৰাইড গুড্ৰ ডল্লিউ পি ২ গ্ৰাম প্ৰতি লিটাৰ পানী হিচাপত মিহলাই পাতৰ তলে ওপৰে তিতি

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৪ কলামত চাওক)

আমাৰ একাষাৰ

ঋতু অনুসৰি উপলব্ধ ফল-মূল আৰু শাক-পাচলিৰ মূল্য সংযোজন : এক সংক্ষিপ্ত আলোচনা

নিৰোগী দেহ এটাৰ বাবে সুস্বাদু আহাৰ অতি প্ৰয়োজন আৰু এই সুস্বাদু আহাৰৰ ভিতৰত অন্যতম খাদ্য হৈছে সেউজীয়া শাক-পাচলি আৰু বতৰৰ ফল-মূল। আমাৰ দৈনন্দিন জীৱনত শাক-পাচলি আৰু বাবেবৰণীয়া ফল-মূলৰ উপকাৰীতাৰ কথা বৰ্ণনা কৰি শেষ কৰিব নোৱাৰি। আমেৰিকান হাৰ্ট এছ'চিয়েশ্যনে দৈনিক প্ৰতিটো ফল আৰু পাচলিৰ চাৰিৰ পৰা পাঁচটা পৰিবেশনৰ পৰামৰ্শ দিয়ে যাতে আমাৰ শৰীৰে প্ৰয়োজনীয় ভিটামিন, খনিজ লৱণ, এন্টিঅক্সিডেণ্ট, এনজাইম, জৈৱিক অম্ল আদি পাই থাকে।

আমাৰ চিৰসেউজীয়া ৰম্যভূমি অসমৰ মাটিত বিভিন্ন ধৰণৰ বাবেবৰণীয়া ফল-মূল, সেউজীয়া শাক-পাচলিৰ প্ৰচুৰ পৰিমাণে উৎপাদন হয়। এইবোৰত যথেষ্ট পৰিমাণে এন্টিঅক্সিডেণ্ট, ফাইটোকেমিকেলচ, ভিটামিন, খনিজ লৱণ, এনজাইম আদিৰ উপৰিও কম-বেছি পৰিমাণে শ্বেতসাৰ, প্ৰ'টিন, চৰ্বী আদিও পোৱা যায়। নিয়মিতভাৱে এইবোৰ খালে আমাৰ শৰীৰ নিৰোগী হৈ থাকে আৰু ৰোগ প্ৰতিৰোধ কৰিব পৰা ক্ষমতা বাঢ়ে যাৰ ফলত সহজে ৰেমাৰ-আজাৰে আক্ৰমণ কৰিব নোৱাৰে।

এতিয়া আহোঁ মূল্য সংযোজনৰ প্ৰয়োজনীয়তালৈ। এই ফল-মূল আৰু শাক-পাচলিবোৰ ঋতুকালীন আৰু ইয়াক ভালদৰে সংৰক্ষণ কৰিব নোৱাৰিলে ই গেলি-পচি নষ্ট হৈ যায়। উচিত সময়ত বজাৰ আৰু গ্ৰাহক নাপালে কৃষকসকলে সমূলি লোকচানৰ বোজা সহিব লগা হয়। সেয়ে উচিত পদ্ধতিৰে প্ৰক্ৰিয়াকৰণ কৰি মূল্য সংযোজন কৰিব লাগে। মূল্য সংযোজিত খাদ্য সামগ্ৰীসমূহ অফ-চিজনত বজাৰত বিক্ৰী কৰি দুগুণ মূল্য লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব পাৰে।

আম : আম এবিধ অতি সুস্বাদু, সুকোমল আৰু উৎকৃষ্ট ফল, য'ত যথেষ্ট পৰিমাণে ভিটামিন 'এ' থকাৰ লগতে ভিটামিন 'চি', খনিজ লৱণ, আইৰণ, কেলছিয়াম, ফছফৰাছ ইত্যাদি পোৱা যায়। আমক ফলৰ ৰজা বুলি কোৱা হয় আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় ফল হিচাবে মৰ্যদা দিয়ে। আমৰ প্ৰক্ৰিয়াকৰণ কৰি বিভিন্ন ধৰণৰ মূল্য সংযোজিত খাদ্য সামগ্ৰী প্ৰস্তুত কৰিব পাৰি। কেঁচা আমৰ পৰা আচাৰ, চাটনি, আমচ'ৰ আদি প্ৰস্তুত কৰিব পাৰি। পকা আমৰ পৰা জাম, জেলী, আমৰ ৰস, আৰ. টি. এচ. আদি প্ৰস্তুত কৰিব পাৰি। কাষ্টাৰ্ড পাওদাৰ, আমৰ পাপৰ, আমৰ টফি, মাৰমলোদ, বিভিন্ন ধৰণৰ খাদ্য মিশ্ৰণ প্ৰস্তুত কৰি আমৰ মূল্য সংযোজন কৰা হয় আৰু সংৰক্ষণ কৰা হয়।

কঠাল : কঠাল হৈছে এবিধ গ্ৰীষ্মকালীন সুস্বাদু ফল। পকা কঠালত যথেষ্ট পৰিমাণে শ্বেতসাৰ, আই আৰু প্ৰ'টিন থাকে। ইয়াৰ উপৰিও লৌহ পদাৰ্থ, আইৰণ, কেলছিয়াম, ফছফৰাছ, খনিজ লৱণ, ভিটামিন আদিও যথেষ্ট পৰিমাণে পোৱা যায়। পকা কঠালৰ পৰা বিভিন্ন ধৰণৰ মূল্য সংযোজিত খাদ্য সামগ্ৰী প্ৰস্তুত কৰিব পাৰি। যেনে কেৰু, পিঠা, জাম, জেলী আদি। পকা কঠালৰ মঙহৰ পৰা প্ৰক্ৰিয়াকৰণ কৰি আচাৰ, ডেজিষ্টেবল মিট, চিপ্চ আদি উচ্চমানৰ খাদ্য সামগ্ৰী প্ৰস্তুত কৰিব পাৰি। কঠালৰ গুটিৰ এক স্বকীয় সোৱাদ আছে। ইয়াক শুকুৱাই গুড়ি কৰি বিভিন্ন ধৰণৰ খাদ্য মিশ্ৰণ বনাব পাৰি।

টেঙামৰা : ইয়াৰ ধূনীয়া ৰঙে খাদ্য সামগ্ৰীত এক স্বকীয় সৌন্দৰ্যতা প্ৰদান কৰে। ইয়াৰ পৰা বিভিন্ন ধৰণৰ জাম, জেলী, ড্ৰিংক্চ, ৰাইন, সুৰাবিহীন পানীয় আদি প্ৰস্তুত কৰিব পাৰি।

মধুৰিআম : ইয়াত যথেষ্ট পৰিমাণে পেকটিন থকা বাবে মধুৰিৰ পৰা উৎকৃষ্ট জেলী তৈয়াৰ কৰিব পাৰি। ইয়াত ভিটামিন 'চি', শ্বেতসাৰ, খনিজ লৱণ, থিয়ামিন, ৰাইব'ফ্লেবিন, এন্টিঅক্সিডেণ্ট ইত্যাদি যথেষ্ট পৰিমাণে পোৱা যায়। ইয়াৰ পৰা বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ জাম, জেলী, ৰস, ড্ৰিংক্চ, পানীয় প্ৰস্তুত কৰে যদিও জেলী তৈয়াৰ কৰাতহে প্ৰধানকৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

মাটিকঠাল : ই এবিধ গ্ৰীষ্মকালীন সুস্বাদু ৰসাল ফল। ইয়াৰ পৰা বিভিন্ন ধৰণৰ চৰ্বত, পানীয় আদি প্ৰস্তুত কৰি সংৰক্ষণ কৰিব পাৰি।

থেকেৰা : মাহী থেকেৰা, ৰূপহী থেকেৰা আদি গৰমৰ দিনত চৰ্বত বনাই সেৱন কৰিলে গা-মন শীতল পৰি যায়। থেকেৰা টেঙা সঠিক পদ্ধতিৰে প্ৰক্ৰিয়াকৰণ কৰি মূল্য সংযোজন কৰি বহু দিনলৈ ৰাখিব পাৰি। ইয়াক চকল চকল কে কাটি ৰ'দত শুকুৱাই ভালকৈ ভেকুৱাম পেকেজিং কৰিবজাৰত বিক্ৰী কৰিব পাৰি।

বিলাহী : ইয়াৰ পৰা বিভিন্ন ধৰণৰ মূল্য সংযোজিত খাদ্য সামগ্ৰী যেনে - কেচুপ, পেষ্ট, পিউৰি, চহু আদি বনাই বহু দিনলৈ সংৰক্ষণ কৰি ৰাখিব পাৰি। বিলাহীৰ চেলফ লাইফ কম গতিকে ইয়াৰ প্ৰক্ৰিয়াকৰণ কৰি উচ্চমানৰ খাদ্য সামগ্ৰী প্ৰস্তুত কৰি ৰাখিব লাগে।

লাই, পাৰলেং : এইবোৰ সেউজীয়া শাক-পাচলিৰ উচিত প্ৰক্ৰিয়াকৰণ কৰি বিভিন্ন খাদ্যবস্তুৰ মিশ্ৰণ বনাব পাৰি। ৰ'দত শুকুৱাই গুড়ি কৰি বায়ুৰুদ্ধ পেকেজিং কৰি ইয়াক বহু দিনলৈ ভালে ৰাখিব পাৰি।

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলামত চাওক)

মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম

১৫ ভাদৰ পৰা ১৫ আহিন, ১৯৪৪ শক

পথাৰ শস্য

কমদিনীয়া শেহতীয়া শালিধান :

মনোহৰ শালি, বিৰাজ, শ'লপোনা আদি ধানৰ বয়সীয়া কঠীয়া আহিনলৈকে ৰুব পাৰি যদিও বৰ্তমান অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে অতি কম দিনীয়া (১০০ দিন) শালিধানৰ জাত যেনে - লুইত আৰু কপিলী উদ্ভাৱন কৰিছে। এই ধানৰ বাবে আগষ্ট মাহৰ শেহত কঠীয়া পাৰি ছেপ্তেম্বৰ মাহৰ ২০ তাৰিখলৈকে ৰুব পাৰি। এটা কথা মনত ৰখা উচিত যে সৰ্বসাধাৰণতে দিয়া কঠীয়াতকৈ এই ধানৰ কঠীয়া কম দূৰত্বত অৰ্থাৎ ১৫ ছেঃ মিঃ X ১০ ছেঃ মিঃ দূৰত্বত দিব লাগে। তেতিয়া অধিক উৎপাদন পাব পাৰি। সাৰ আৰু অন্যান্য ব্যৱস্থা অন্য শালিধানৰ দৰেই গ্ৰহণ কৰিব লাগে।

শীতকালীন গোমধান

সিঁচাৰ সময় আৰু মাটি নিৰ্বাচন : শীতকালীন গোমধানৰ বীজ আহিন মাহত সিঁচা হয়। গ্ৰীষ্মকালত কৰা খেতিতকৈ এই সময়ত কৰা খেতিৰ পৰা উৎপাদন বেছিকৈ পোৱা যায়। ইয়াৰ বাবে পানী জমা নোহোৱা বালিচহীয়া মাটি উপযোগী।

অনুমোদিত জাত : অসমৰ জলবায়ুৰ বাবে অনুমোদিত শীতকালীন জাত কেইটা হ'ল (কে) বৰ্ণসংকৰ - গঙ্গা - ১০১, গঙ্গা-৫। বৰ্ণসংকৰ জাতৰ বাবে প্ৰত্যেক বছৰে নতুন বীজ সংগ্ৰহ কৰা উচিত।

(খ) **সংযোজিত** - কিষাণ, বিজয়, প্ৰতাপ।

মাটি তৈয়াৰী : সোনকালে বীজ গজিবৰ বাবে মাটিত যাতে আৱশ্যকীয় পৰিমাণৰ আৰ্দ্ৰতা থাকে তাৰ বাবে তলিখন দৃঢ়কৈ প্ৰস্তুত কৰিব।

বীজৰ পৰিমাণ আৰু শোধন : এবিধা মাটিৰ বাবে ৩ কিঃ গ্ৰাঃ বীজৰ প্ৰয়োজন। বীজখিনি সিঁচাৰ আগতে প্ৰতি কিঃ গ্ৰাঃ বীজৰ লগত ২ গ্ৰাম কাৰবক্সিন ওষধ মিহলি কৰি শোধন কৰি ল'ব।

সাৰ প্ৰয়োগ আৰু বীজ সিঁচা : মাটি প্ৰস্তুত কৰোতেই বিঘাই প্ৰতি ৬ কুইণ্টলকৈ গোবৰ বা পচন সাৰ ছটিয়াই মাটিৰ লগত মিহলাই দিব। বীজ সিঁচিবৰ বাবে ৬০ চেঃ মিঃ ব্যৱধানত একোটা লোৰ কৰি তাত ১৮-২৪ কিঃ গ্ৰাঃ ইউৰীয়া, ৩৩ কিঃ গ্ৰাঃ চুপাৰ ফচফেট আৰু ৮ কিঃ গ্ৰাঃ মিউৰিয়েট অৱ পটাছ প্ৰতি বিঘা তলীত ছটিয়াই মাটিৰ লগত মিহলি কৰি ল'ব। এতিয়া লোৰ বিলাকত ২৫ চেঃ মিঃ আঁতৰে আঁতৰে একোটাকৈ বীজ সিঁচি মাটিৰে ঢাকি দিব। বীজ অৱৰণ হোৱাৰ পৰা এসপ্তাহমানলৈ চৰাইৰ উপদ্ৰৱৰ পৰা শস্যডবা ৰক্ষা কৰিব।

বহৰ মাহ

শস্যৰক্ষা : বহৰমাহ এতিয়া ফুলিবৰ সময় হৈছে। পাতমেৰোৱা, ছেইখোৱা, ছেইবিছোৱা,

ফুটিপোক আদি অনিষ্টকাৰী পোকবিলাক নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে মালাথিয়ন ৫০ ই.চি. বা ফেনিট্ৰথিয়ন ৫০ ই.চি. ১৫০-২০০ মিঃ লিঃ ওষধ ৮০-৯০ লিটাৰ পানীত মিহলাই প্ৰতিবিঘা তলীত স্প্ৰে কৰিব। ফুল ফুলিবলৈ আৰম্ভ কৰাৰ পৰা ১৫ দিনৰ অন্তৰে অন্তৰে তিনিবাৰ স্প্ৰে কৰি এই কেইবিধ পোকৰ পৰা শস্যডবা ৰক্ষা কৰিব পাৰি।

মটৰমাহ

সিঁচাৰ সময় আৰু মাটি নিৰ্বাচন : কাতি মাহেই মটৰমাহ সিঁচাৰ উপযুক্ত সময়। পানী জমা নোহোৱা বালিচহীয়া মাটি মটৰমাহৰ বাবে উপযোগী।

জাত নিৰ্বাচন : অসমৰ জলবায়ুৰ বাবে মটৰমাহৰ অনুমোদিত জাত হ'ল - এফ পি - ২৫৫। মধ্য অসমৰ বাবে 'ৰান্না' জাতটোও উপযোগী। এবিধা মাটিৰ বাবে ৮-৯ কিঃ গ্ৰাঃ বীজৰ আৱশ্যক।

মাটি প্ৰস্তুতি : বীজ সিঁচাৰ ২০ দিনমানৰ আগতে বিঘাই প্ৰতি ৩ কুইণ্টল হিচাপে চূণ ছটিয়াই ল'ব। মাটি প্ৰস্তুত কৰাৰ সময়তে প্ৰতি বিঘা তলীত ৬ কুইণ্টলকৈ গোবৰ বা পচন সাৰ প্ৰয়োগ কৰি মাটিৰ লগত মিহলি কৰি দিব।

বীজ সিঁচা : বীজ সিঁচাৰ আগতে তলীডৰাত ৩০ চেঃ মিঃ আঁতৰে আঁতৰে লোৰ কৰি তাত বিঘাই প্ৰতি ৬ কিঃ গ্ৰাঃ ইউৰীয়া আৰু ৪০ কিঃ গ্ৰাঃ একক চুপাৰ ফচফেট একেলগে ছটিয়াই ল'ব। যদি বীজবিলাকত ৰাইজ'বিয়াম জীৱাণুসাৰ মিহলি কৰি লয় তেন্তে ইউৰীয়া আধা অংশ অৰ্থাৎ ৩ কিঃ গ্ৰাঃ প্ৰয়োগ কৰিব। সাৰখিনি মাটিৰ লগত মিহলি কৰি লোৰবিলাকত ১০ চেঃ মিঃ দুৰে দুৰে বীজ সিঁচি মাটিৰে পাতলকৈ ঢাকি দিব।

মচুৰমাহ

মাটি আৰু জাত নিৰ্বাচন : মচুৰ মাহৰ খেতিৰ বাবে পলসুৱা বা বালিয়া পলসুৱা মাটি বাচি ল'ব। অসমৰ বাবে মচুৰমাহৰ অনুমোদিত জাত কেইটা হ'ল - এইচ ইউ এল-৫৭, অসম মচুৰ-১ আৰু অসম মচুৰ-২।

বীজৰ পৰিমাণ আৰু সিঁচাৰ সময় : এবিধা মাটিৰ বাবে ৪ কিঃ গ্ৰাঃ বীজেই যথেষ্ট। অসমত গোটেই কাতি মাহটো মচুৰ মাহ সিঁচাৰ উপযুক্ত সময়।

মাটি তৈয়াৰী : মচুৰমাহ খেতি কৰিবলৈ লোৱা মাটিডবা ৩/৪ বাৰ হালবাই মৈয়াই মিহি কৰি তৈয়াৰ কৰিব। শেষৰ বাৰ মাটি চহাওতে বিঘাই প্ৰতি ৫ কুইণ্টলকৈ গোবৰ বা পচন সাৰ ছটিয়াই মাটিৰ লগত মিহলাই দিব।

সাৰ প্ৰয়োগ আৰু বীজ সিঁচা : বীজ সিঁচাৰ আগতে তলী ডৰাত ২৫ ছেঃ মিঃ আঁতৰে আঁতৰে লোৰ কৰি তাত বিঘাই প্ৰতি ৪.৫ কিঃ গ্ৰাঃ ইউৰীয়া আৰু ৩০ কিঃ গ্ৰাঃ চুপাৰ

ফছফেট একেলগে ছটিয়াই ল'ব। যদি বীজবিলাকত ৰাইজ'বিয়াম জীৱাণুসাৰ মিহলি কৰি লয়, তেন্তে ইউৰীয়া মাত্ৰ ৩ কিঃ গ্ৰাঃ দিলেই হয়। সাৰখিনি মাটিৰ লগত মিহলি কৰি তাৰ ওপৰত বীজখিনি সমানে সিঁচি দিব লাগে যাতে মাটিৰ ৩ চেঃ মিঃ অধিক তললৈ নাযায়। বীজ সিঁচা হ'লে লোৰ বিলাকত দীঘে দীঘে মৈয়াই মাটিৰে ঢাকি দিব।

ৰাজমাহ

আগতীয়া শালিধান চপোৱাৰ একেডবা পথাৰতে কাতিমাহত পিছত ৰাজমাহৰ বীজ সিঁচি মাঘ-ফাগুণ মাহত শস্য চপাই পুনৰ আগতীয়া আছ নাইবা গ্ৰীষ্মকালীন মণ্ডমাহৰ খেতি কৰিব পাৰি।

জাত নিৰ্বাচন : এইচ. ইউ. আৰ. -২০৩ আৰু অৰুণ সাঁচ দুটা অসমৰ বাবে উপযোগী। ইয়াৰ গছবিলাক ঠিয়, ডাল-পাত থকা আৰু প্ৰায় ৩৫-৫০ চেঃ মিঃ ওখ হয়। বীজ সিঁচাৰ পৰা ১০০-১২০ দিনৰ ভিতৰত শস্য চপাব পাৰি। চিৰাবিলাক ১০-১২ চেঃ মিঃ দীঘল হয় আৰু প্ৰতিটো চিৰাত ৩-৫ টাকৈ গুটি থাকে। একোজোপা গছত ১৫-২০ টালৈকে চিৰা লাগে আৰু উৎপাদন বিঘাই প্ৰতি প্ৰায় ২-৩ কুইণ্টলকৈ পোৱা যায়।

মাটি নিৰ্বাচন আৰু পথাৰ তৈয়াৰী : ৰাজমাহৰ খেতিৰ বাবে বালিচহীয়া মাটি উপযোগী। মাটিডবা কেইবাৰো হালবাই মৈয়াই ভালদৰে চাহ কৰি ল'ব। বেছিকৈ জেকা মাটিত ৰাজমাহ সিঁচা অনুচিত।

সিঁচাৰ সময় আৰু বীজৰ পৰিমাণ : কাতি মাহৰ আৰম্ভনিৰ পৰা আঘোণৰ মাজভাগলৈকে ৰাজমাহ সিঁচিব পাৰি। এবিধা মাটিৰ বাবে ৭ কিঃ গ্ৰাঃ বীজৰ প্ৰয়োজন।

বীজ শোধন : বীজখিনি সিঁচাৰ আগতে প্ৰতি কিলোগ্ৰাম বীজৰ লগত ২ গ্ৰাম কাৰ্বক্সিন ওষধ মিহলাই শোধন কৰি ল'ব। নহ'লে গজি উঠাৰ পিছত পুলিবিলাক বেমাৰে আক্ৰান্ত কৰি মাৰিব আৰু একক মাটি কালিত গছৰ সংখ্যা কমি যোৱাৰ ফলত আশানুৰূপ উৎপাদন নাপাব।

সাৰ প্ৰয়োগ আৰু বীজ সিঁচা : মাটি তৈয়াৰ কৰোতেই বিঘাই প্ৰতি ১০ কুইণ্টলকৈ গোবৰ বা পচন সাৰ ছটিয়াই মাটিৰ লগত মিহলাই দিব। বীজ সিঁচিবৰ বাবে ৩০ চেঃ মিঃ ব্যৱধানত একোটা লোৰ কৰি তাত বিঘাই প্ৰতি ৪.৫ কিঃ গ্ৰাঃ ইউৰীয়া আৰু ৩৩ কিঃ গ্ৰাঃ চুপাৰ ফচফেট আৰু ৪.৫ কিঃ গ্ৰাঃ মিউৰিয়েট অৱ পটাছ ছটিয়াই মাটিৰ লগত মিহলি কৰি ল'ব। এতিয়া লোৰবিলাকত ২০ চেঃ মিঃ দুৰে দুৰে একোটাকৈ বীজ সিঁচি মাটিৰে পাতলকৈ ঢাকি দিব। বাকী ৪.৫ কিঃ গ্ৰাঃ ইউৰীয়া গুটি গজাৰ এমাহৰ পিছত ছটিয়াব।

ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ

উদ্যান শস্য

যোৱা মাহত যদি ফল-মূলৰ গছবোৰৰ প্ৰতিপালন কৰা নহ'ল তেনেহ'লে তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব।

কল : গছৰ গুৰিৰ পৰা অতিবিক্ত পানী ওলাই যাব পৰাকৈ মাজে মাজে সৰু সৰু নলাৰ ব্যৱস্থা কৰক। গছত থকা পচা পটুৱাবোৰ কাটি দিয়ক। বহাগ মাহত ৰোপন কৰা কলৰ পুলিবিলাকত

অনুমোদিত পৰিমাণৰ দ্বিতীয় ভাগ ইউৰীয়া (১২০ গ্ৰাম) আৰু মিউৰিয়েট অৱ পটাছ (২২৫ গ্ৰাম) গোবৰলগত মিহলাই মাটিত প্ৰয়োগ কৰক। কিন্তু জেঠ-আহাৰ মাহত ৰোপন কৰা কলৰ পুলিবিলাকত

অনুমোদিত সাৰৰ প্ৰথম ভাগ ইউৰীয়া (১২০ গ্ৰাম), একক চুপাৰ ফচফেট (২০০ গ্ৰাম) আৰু মিউৰিয়েট অৱ পটাছ সাৰ (২২৫ গ্ৰাম) গোবৰলগত মিহলাই মাটিত প্ৰয়োগ কৰক। পুৰণি কলগছত যদি

কলডিল ওলাইছে তেন্তে মাতৃ গছৰ গুৰিত মাত্ৰ এটা পোখা পুলি ৰাখি বাকীবোৰ আঁতৰাই দিয়ক। গছত কলডিল ওলোৱাৰ সময়ত ০.২ শতাংশ শক্তিৰ একালক্স নামৰ ঔষধৰ মিশ্ৰণ নতুনকৈ ওলোৱা কলৰ থোকাটোত আৰু ওচৰত থকা কলৰ পুলিৰ কোমল পাতৰ ঠোৰত ঢালি দিয়ক।

নাৰিকল : নাৰিকলৰ বাৰীত নতুনকৈ ৰোৱা পুলিবিলাকৰ গুৰিত পানী জমা হব নোৱাৰাকৈ গুৰিত মাটি জপি ধেনু ভিৰীয়াই ৰাখক। যদি গড় পোকে আক্ৰমণ কৰিছে তেন্তে সমান পৰিমাণৰ বালি আৰু বি এইচ চি পাউদাৰ মিহলাই পাতৰ গুৰিত ছটিয়াই দিয়ক। ষ্টেম ব্লিডিং বেমাৰত পচা

অংশ চাফা কৰি তাৰ ওপৰত গৰম আলকতৰাৰ লেপন দিয়ক। যদি গ্ৰেন'ডাৰমা বেমাৰ হৈছে তেন্তে আক্ৰান্ত গছজোপা নলা খান্দি পৃথক কৰি গছৰ শিপা অংশ তিতি যোৱাকৈ কেপটান দৰবৰ মিশ্ৰণ (২ গ্ৰাম দৰব

১ লিটাৰ পানী হিচাবে মিহলাই) ঢালক। গছৰ গুৰিত যাতে পানী জমা হব নোৱাৰে তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি দুজোপা গছৰ মাজত ৩০ ছেঃমিঃ বহল আৰু ৩০ ছেঃমিঃ দ'কৈ নলাৰ ব্যৱস্থা কৰক।

মাটি কঠাল : মাটি কঠালৰ শেহতীয়া সঁচ 'কিউ' জাতৰ পুৰী পকা ফলবোৰ চপাই আনক। ফল চপোৱাৰ পিচত দলিয়াই পেলোৱা মুকুত অংশ গোটাই আনি ওখ জেকা মাটিত থোপা থোপাকৈ পুতি ৰাখক। ফল চপোৱাৰ পিচত মূল গছত মাত্ৰ এটা পোখা পুলি ৰাখি বাকীবোৰ আঁতৰাই দিয়ক। যদি

সম্ভৱ হয় তেন্তে পোখা পুলিৰ গুৰিত অলপ মাটি চপাই দিয়ক। মাটি কঠালৰ বাৰীৰ ডাৰত পাত গোলা বেমাৰ হৈছে নৈকি লক্ষ্য কৰক। যদি হৈছে

তেন্তে দশমিক দুই শতাংশ শক্তিৰ ইন্ডোফিল এম ৪৫ মিশ্ৰণ ছটিয়াই দিয়ক। পুৰণি বাৰীৰ পৰা আঁতৰাই দিয়া পোখা পুলিবিলাকেৰে যদি নতুনকৈ মাটি কঠালৰ বাৰী পাতিব বিচৰিছে তেন্তে পুলিবোৰ দুশৰীয়া পদ্ধতিত ৰোপন কৰক। অৰ্থাৎ দুটা শাৰীৰ মাজত ব্যৱধান ৬০ ছেঃমিঃ প্ৰতিটো শাৰীত দুটা পুলিৰ মাজত ৩০ ছেঃমিঃ ব্যৱধান ৰাখি পুলি ৰোপন কৰক। কিন্তু প্ৰত্যেক দুটা দুটা শাৰীৰ মাজত ব্যৱধান ৯০ ছেঃমিঃ ৰাখক।

নেমুটেঙা : নেমুৰ গছত পুৰী হোৱা নিপোটেল ফলবোৰ চপাই আনক। ফল চপাবৰ সময়ত পোক বা বেমাৰে নষ্ট কৰা সৰু সৰু ডালবোৰ আঁতৰাই

পৰিস্কাৰ কৰি ৰাখক। যদি নেমুৰ পুলি শাওণ মাহত লগাৰ নোৱাৰিলে তেন্তে সোনকালে ৰোপন কৰক। যদি গছত ডাল ঘূণে খোৱা পোক বা কুমলীয়া ডাল

কুটি খোৱা পোকে আক্ৰমণ কৰিছে তেন্তে পোকে নষ্ট কৰা অংশ চাফা কৰি এডোখৰ কপাহত দশমিক ৫ শতাংশৰ ডাইমেত্ৰণ দৰৱ মিহলাই ফুটাবিলাক বন্ধ কৰি দিয়ক। যদি গছত

পাতখোৱা পোক মিলিবগ বা কুমলীয়া পাত বা ডালৰ বস শুই খোৱা পোকে আক্ৰমণ কৰিছে তেন্তে দশমিক ২ বা ৩ শতাংশ ডাইমেত্ৰণ দৰৱৰ মিশ্ৰণ

তৈয়াৰ কৰি গছত ছটিয়াই দিয়ক। নেমুগছত দিবলগীয়া অনুমোদিত সাৰৰ দ্বিতীয় ভাগ প্ৰয়োগ কৰক।

জালুক : নতুনকৈ ৰোৱা পুলিবোৰৰ গুৰিত মাটি চপাই দিয়ক। লাগনি গছত তললৈ নামি অহা বা ওলমি থকা লতিবোৰ ওপৰলৈ উঠাই দিয়ক। আৱশ্যক হ'লে আশ্ৰয়কাৰী তামোল বা

নাৰিকল গছত বান্ধি দিয়ক। জালুকৰ চিৰাবোৰত থকা সৰু সৰু জালুকবোৰ পলুবিটল পোকে খাই যাতে নষ্ট কৰিব নোৱাৰে তাৰ বাবে ১ শতাংশ শক্তিৰ

গৰগ দৰবৰ মিশ্ৰণ ছটিয়াওক। গছৰ গুৰিত মৰহি যোৱা বেমাৰে যাতে আক্ৰমণ কৰিব নোৱাৰে তাৰ বাবে লক্ষ্য ৰাখক। আৱশ্যক হলে প্ৰতিকাৰৰ বাবে ১ শতাংশ শক্তিৰ বৰডো মিশ্ৰণ গছৰ গুৰি অংশত প্ৰয়োগ কৰক।

ড° বাজেদ্ৰ প্ৰসাদ দাস
(অৱসৰী অধ্যাপক, অঃকৃঃবিঃ)

(২ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)
উপযুক্ত শস্য পৰিচৰ্যাৰে ..
যোৱাকৈ স্প্ৰে' কৰিব লাগে। প্ৰথমবাৰ স্প্ৰে' কৰাৰ ১২ দিনৰ পাছত উক্ত হাৰত দ্বিতীয়বাৰ স্প্ৰে' কৰাৰ প্ৰয়োজন। বাতিপুৰা নাইবা আবেলি পৰত স্প্ৰে' কৰিব নালাগে। প্ৰয়োজন হ'লে ট্ৰাইটন নামৰ এবিধ ষ্টিকাৰ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে। এইদৰে কেইবাবাৰো ১২ দিনৰ ব্যৱধানত স্প্ৰে' কৰিব পাৰিলে শস্যডবা লেট্ৰাইট বোগৰ পৰা ৰক্ষা কৰিব

পাৰি। লেট্ৰাইট বোগ হোৱাৰ আগতেই স্প্ৰে' কৰিব পাৰিলে শস্যডবা নিৰোগী হৈ থাকিব। এই কামসমূহ কৰি শস্যডবা প্ৰতিপাল কৰিলে আলুখেতিৰ পৰা অধিক উৎপাদন আশা কৰিব পৰা যায়। মুঠৰ ওপৰত উৎকৃষ্ট পৰিচৰ্যা কৰি যিকোনো শস্যতে উৎপাদন বৃদ্ধি কৰিব পাৰি।

ড° মুণাল শইকীয়া
ম'বাইল : ৯৪৩৫০৯১১১০

(১ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমৰ পৰা)
সামূহিক বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়..
পদক্ষেপ ললে অধিক লাভান্বিত হ'ব। সামূহিক বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়ৰ

বিজ্ঞানগুৰু ড° মামনি দাসে আদৰ্শ ভাষণ আগবঢ়োৱা অনুষ্ঠানটোত বক্তব্য ৰাখি

মুখ্যমন্ত্ৰীৰ ভিজিলেন্স শাখাৰ আৰক্ষী অধীক্ষক ৰঞ্জী কলিতাই অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত অধ্যয়নকালৰ স্মৃতি ৰোমন্থন কৰাৰ লগতে কয় যে

সামগ্ৰিকভাৱে বিশ্ব সম্প্ৰদায়ৰ মাজত সামূহিক বিজ্ঞানৰ দিশত গুৰুত্ব বৃদ্ধি পাইছে। শিক্ষাৰ্থী জীৱনৰ

নিয়মানবৃত্তীতাৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ বিষয়েও প্ৰসংগক্রমে উল্লেখ কৰি লগতে কয় যে প্ৰতিযোগিতাৰ বিষয়ত বৰ্তমান সময়ত নেট

জৰিয়তে হোৱা উপলব্ধতাৰ অধিক ব্যৱহাৰ জৰিয়তে আগবাঢ়ি যাব পাৰে আজিৰ শিক্ষাৰ্থী। সেয়ে সঠিক দিশত ইয়াৰ ব্যৱহাৰ কৰি

লাভালাভ আদায় কৰাৰ বাবে আহ্বান জনায়। অনুষ্ঠানত হায়দৰাবাদৰ আৰ্চাৰ্চ এন জি ৰংগা কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অৱসৰপ্ৰাপ্ত

বিজ্ঞানগুৰু ড° বিজয়া খাদেৰে কৰ্মজীৱনৰ আৰম্ভণিতে প্ৰথম অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়তেই নিৰ্বাচিত হোৱাৰ বিষয়ে

স্মৰণ কৰে। পূৰ্বৰ ঠেক পৰিসৰৰ বিপৰীতে বৰ্তমান এই ক্ষেত্ৰৰ পৰিসৰ বৃদ্ধিৰে ব্যক্তিগত তথা সামূহিকভাৱে দেশৰ বৌদ্ধিক ব্যৱস্থা

(১ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)
বৃক্ষৰোপণ কাৰ্যসূচী সম্পন্ন ..
থকা বিষয়ই পৰিবেশ সংৰক্ষণৰ প্লেনিং বনালে গোলকীয় উষ্ণতা মানুহ মৰিব।”

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কৃষি অনুযদৰ উদ্যোগত আৰু চাহ কৃষিকৰ্ম আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যা বিভাগৰ সহযোগত অনুষ্ঠিত এই কাৰ্যসূচীৰ আদৰ্শ বক্তব্য আগবঢ়ায় চাহ কৃষিকৰ্ম আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যা বিভাগৰ

মুৰব্বী অধ্যাপক মৃদুল ডেকাই। চাহ কৃষিকৰ্ম আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যা বিভাগৰ অধ্যাপক গৌতম শইকীয়াই আঁতৰা অনুষ্ঠানটোত

কৃষি অনুযদৰ বিজ্ঞানগুৰু ড° জয়ন্ত ডেকায়ো বক্তব্য আগবঢ়ায়। অনুষ্ঠানত

উত্তৰ-পূব জৈৱ প্ৰযুক্তিবিদ্যা কেন্দ্ৰৰ সঞ্চালক ড° বিদ্যুৎ কুমাৰ শৰ্মা, নাহেপৰ সমন্বয়ক ড°

কিশোৰ কুমাৰ শৰ্মা, সহযোগী সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ, ৰেচম মহাবিদ্যালয়ৰ বিশেষ

কৰ্তব্যবাহ বিষয়া ড° উৎপল কটকী, ব্যৱস্থাপক বিষয়া ড° প্ৰদ্যুৎ বিজয় গগৈ, যোৰহাটস্থ সহকাৰী বন সংৰক্ষক বিনোদ

সিনহা আৰু ৰেঞ্জ অফিচাৰ কবিন বৰা, কাৰ্যসূচী সমন্বয়ক মনোৰঞ্জন গগৈ, চাহ কৃষিকৰ্ম আৰু

প্ৰযুক্তিবিদ্যা বিভাগৰ বিষয়া ড° ফেক্টৰী তত্ত্বাবধায়ক দিগন্তবৰাৰ লগতে কেবাজনো বিভাগীয় মুৰব্বী, বিজ্ঞানী, অধ্যাপক, শিক্ষাৰ্থী আৰু চাহ কৃষিকৰ্ম আৰু

প্ৰযুক্তিবিদ্যা বিভাগৰ বিষয়া, কৰ্মচাৰীসকলে অংশগ্ৰহণ কৰে।
(১ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)
বৰপেটা কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ.

ৰোপণৰ জৰিয়তে আমাৰ বন আৰু পৰিবেশ কিদৰে নিৰ্মল কৰি ৰাখিব পাৰি সেই বিষয়ে সাৰগৰ্ভ আলোচনা আগবঢ়োৱাৰ লগতে বন

ধংসৰ ফলত হ'ব পৰা অশনি সংকেতৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰে। ড° মাইবাংছাই ফল-মূলৰ পুলি ৰোপণৰ ওপৰত গুৰুত্ব প্ৰদান

কৰে। পৰন বড়োৱে মুখ্যমন্ত্ৰীৰ এনে পদক্ষেপক বন সংৰক্ষণৰ লগতে বন সম্প্ৰসাৰণৰ

ওপৰত সুপ্ৰভাৱ পেলাব বুলি মন্তব্য কৰে। এই কাৰ্যসূচীত আৰ এ আৰ এছৰ যুৱ বিজ্ঞানী, কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ

বিষয়বস্তু বিশেষজ্ঞ আৰু কৰ্মচাৰীসকল উপস্থিত থাকে।
কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ, কোকাৰাঝাৰ : অসম চৰকাৰে

ৰাজ্যজুৰি আৰম্ভ কৰা মুখ্যমন্ত্ৰীৰ প্ৰতিষ্ঠানিক বৃক্ষৰোপণ অভিযানৰ লগত সংগতি ৰাখি

কোকাৰাঝাৰ কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰইও যোৱা ২৮ জুলাই তাৰিখে গছপুলি ৰোপণ কাৰ্যসূচী ৰূপায়ণ কৰে।

এই আঁচনিৰ জৰিয়তে থলুৱা উদ্ভিদ সংৰক্ষণৰ ওপৰত গুৰুত্ব দি কেন্দ্ৰটোৰ

চৌহদত পঞ্চাশ জোপা থলুৱা ফল-মূলৰ গছপুলি ৰোপণ কৰা হয়। কাৰ্যসূচীত আঞ্চলিক কৃষি গৱেষণা কেন্দ্ৰ, গোসাইগাঁৱৰ বিজ্ঞানী ড° কামেশ্বৰ দাস, ড°

বিনোদ উপাধ্যায়, ড° নৱজ্যোতি ভূঞা, কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ ফৰেষ্ট ৰেঞ্জাৰ, বিজ্ঞানী, আঁচনি সহায়ক আদি উপস্থিত থাকে।
কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ, কামৰূপ : অসম চৰকাৰে ৰাজ্যজুৰি আৰম্ভ কৰা মুখ্যমন্ত্ৰীৰ

বছৰেকীয়া বৰঙণি : ১০.০০ টকা।

প্ৰতিখনৰ মূল্য : ১.০০ টকা।

প্ৰকাশৰ স্থান : অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট - ১৩।

সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° প্ৰসন্ন কুমাৰ পাঠকৰ দ্বাৰা

মুখ্য সম্পাদক : ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ